

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECEC

Ž nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7565,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

„Počakajte, da bo eden umrl“

Vsa poštena javnost je z zadoščenjem sprejela vest, ki jo je v soboto prvi prinesel naš list, da je banska uprava uvedla revizijo poslovanja Vzajemne pomoči, registrirane pomožne blagajne. V ponedeljek pa je prišla tudi vest, da so bili zapечатeni prostori Kmetijske eksportne zadruge z o. z., zaplenjene poslovne knjige in aretirani štirje voditelji zadruge.

Registrirane pomožne blagajne spadajo po zakonu iz l. 1892 pod nadzorstvo banske uprave, ki je sedaj uvedla revizijo. Ne vemo sicer, kakšne rezultate je prinesla ta nepričakovana revizija, vendar pa je za položaj značilno, da je do končane revizije banska uprava odredila, da se novi člani iz zavarovanja ne sprejemajo.

Mariborska kmetijska eksportna zadruga pa je bila osnovana na podlagi združnega zakona ter je spadala v revizijo tamkajšnjemu sodišču. Zato je tudi državno pravdnštvo v Mariboru odredilo zapечатeno zadruge. Pripominjamo, da ima Kmetijska eksportna zadruga podružnico tudi v Ljubljani.

Zadnje čase smo dobili v Sloveniji celo vrsto samopomožnih blagajn, ki so si znale z reklamo pridobiti naravnost ogromno število članov. Poročali smo že, da je štela Vzajemna pomoč na koncu preteklega leta že nad 20.000 članov. V mesecu januarju je bilo zabeleženih v skoro vseh takih organizacijah veliko število prijav in ne moremo se, če trdimo, da je znašalo celokupno število vseh zavarovancev pri takih organizacijah skoro 50.000. Zavarovana vsota je samo pri eni blagajni dosegla nad 400 milijonov Din. Iz te številke je razvidno, kako velik obseg je zavzelo poslovanje teh pomožnih blagajn in zadrug. Niti najstarejšemu slovenskemu zavarovalnemu zavodu ni uspelo v 30 letih poslovanja doseči take visoke vsote zavarovane glavnice v življenjskem oddelku.

Zadnje čase so se te vrste zavarovanja torej izredno razširila po naših krajih. Ne moremo pa reči, da je bilo to zavarovanje v pravem smislu besede, kajti vsi ti zavodi so izjavljali, da ne poslujejo po kapitalističnih principih zavarovalnic, pač pa, da so socialne institucije. Sedaj pa se je izkazalo, da ni bilo pravilno, če niso bile zgrajene na zdravi računski podlagi. Zato se je vedno bolj upravičeno pojavljala zahteva, da se te blagajne drže predvsem delokroga svojih pravil in da naj banska uprava preišče, koliko temelje na pravilni računski podlagi. Revizija bo pokazala, če so te blagajne po svojem ustroju in načinu poslovanja sploh sposobne, da dosegajo po zakonu predvidene statistične namene, kajti brez take podlage je naravno, da se lahko zgodijo nesreče, ki bi podrla nebotično stavbo, ki je bila sezidana v tako kratkem času. Kajti, če se tak zavod ne drži točno predpisov in če je zgrajen na napačni računski podlagi, je naravno, da se lahko oskodujejo tisoči zavarovancev za milijonske vsote.

Kakor smo že omenili, je bilo delovanje teh pomožnih blagajn zadnje čase izredno živahno. Kar pa nas tukaj v prvi vrsti zanima, je dejstvo, da so se v zvezi z zavarovanjem godile stvari, ki bijejo v obraz najprimitivnejši morali. Kakor smo že poudarili, se je razpasla navada, da so bili zavarovani pri zavarovalnicah od nesvojevolje ljudi, ki o tem ničesar niso vedeli. Predvsem je šlo tu za starejše ljudi nad 60 let. Tako se je v širokih dimenzijah razvila najnemoralnejša spekulacija s človeškim življenjem. Naj navedemo par najbolj značilnih slučajev, o katerih so nam poročali zadnje dni iz vseh krajev naše dežele.

Bili so ljudje, ki so zavarovali več popolnoma tujih ljudi za ogromne vsote, računajoč na to, da bodo ob pričakovanem času umrli, da bi potem zavarovatelj potegnil zavarovano vsoto. Znaní so nam slučaj, ko so imeli nekateri zavarovanih raznih ljudi za stotisoče dinarjev in so seveda nestrpno pričakovali njihove smrti. To je prešlo celo v one plasti slovenskega ljudstva, ki se dolej s takimi posli niso bavile. Tako nam je znan slučaj, da je prišel k neke tu uglednemu podeželskemu odvetniku kmet, katerega je dotični terjal za neko vsoto. Kmet pa mu je dejal: »Gospod doktor, počakajte, da mi bo kdo umrl. Imam namreč tri zavarovane.« Posebno reveži in bolniki, za katere so smatrali, da so v zadnjih letih, mesecih ali dnevih svojega življenja, so naenkrat doživeli, kako se je vse zanimalo zanje. Z jedjo in pijaco, pa tudi z drugimi sredstvi so jih vzdrževali pri življenju, da bi dokončali vsaj konec karentne dobe. Preskrbovali so jim najdražje injekcije, da niso predčasno umrli. Ko pa je potekla karentna doba, tedaj je bilo konec brige zanje in marsikoga so zavarovatelji preklinjali, ker jim ni ob pravem času umrl. Pri takih razmerah ne bi bilo nič čudnega, če bi se našli brezvestni ljudje, ki bi pospešili smrt svojega zavarovanca, bodisi, da bi ga nezadosno hranili ali zanemarjali, bodisi da bi posegli po naravnost zločinskih sredstvih, n. pr. po strupu. Spekulanti z življenjem so zavarovali osebe, ki o celi stvari niti niso vedele niti niso hotele vedeti. Tako je bil zavarovan naš sivolasi nadškof dr. Anton Jeglič za veliko vsoto denarja. Tudi zdravniki z dežele so nam pripovedovali, kako so videli v svoji praksi to računanje z življenjem. Občinski reveži so postali za časa karentne dobe naravnost gospodje, kajti vse je hitelo z njih zavarovanjem; ko pa je prenehala karentna doba, niso bili deležni več nobenih dobrot, pač pa so jim celo jemali ono, kar jim je bilo potrebno za življenje, da bi jih tako preje spravili s sveta. Posamezniki so zavarovali kar celo šumo starih siromakov, betežnikov in hiralcov, da se bogato okoristijo z njihovimi pričakovano smrtjo in baje so bili na ta način zavarovani vsi člani enega dobrodelnega zavoda! Na ta

Spretna poteza franc. diplomacije

Francozi vodijo v Ženevi — Treba je oborožiti Zvezo narodov

Ženeva, 8. febr. Odposlanstva vseh držav so še vedno pod silnim vtiskom, ki ga je napravila na vso javnost objava širokopoteznega francoskega načrta o razorožitvi. Francozi so s svojo potezo iznenadili vse diplomate. Seveda je izzval francoski predlog pri delegacijah zelo različen odmev; naravno je, da mu nasprotujejo vsi nasprotniki francoske zunanje politike, toda nihče se ne upa odrekat spretnosti francoski diplomaciji radi te poteze. Medtem ko si odposlanstva drugih držav niso bila niti dovolj na jasnem o predlogih, ki naj jih stavijo, in so računala, da bodo zavzela svoje stališče še le v teku razprave, so Francozi postavili na zeleno mizo konkretno izdelan razorožitveni načrt in s tem prisilili druge delegacije, da razpravljajo na podlagi njihovega načrta. Moralen učinek francoske poteze je toliko večji, ker se je takoj po objavi francoskega predloga pričel širiti simptomatičen glas: Francozi vodijo!

Načelnik francoske delegacije g. Tardieu je o svojem nameravanem koraku obvestil predsednika konference Hendersona, nadalje so bili o tem obveščeni angleški delegati in pozneje je Tardieu sprejel v navzočnosti Paul-Boncourja belgijskega delegata Hymansa, poljskega zunanjega ministra Zaleskega in zunanje ministre Male antante g. Marinkovića, Benesa in Ghiko. G. Marinković je že pred objavo francoskega predloga izjavil, da bo Mala antanta podpirala francoske predloge na konferenci. Očitno so Francozi prav iz tega razloga smatrali za potrebno, da obvestijo o svojem koraku Male antanto in vse svoje prijatelje.

Zveza narodov naj se oboroži!

Francoski načrt je bil skrbno pripravljen, na njem je je francoska vlada delala že polnih šest mesecev; torej ne gre za diplomatsko borbo, ki naj bi bila vržena z golim namenom, da izzove nered in nemir med drugimi delegacijami. Načrt je zasnovan na podlagi načela, da je treba prej narodom zagotoviti varnost in še le potem misliti na razorožitev. Ima to prednost, da se opira na Zvezo narodov, katere moč naj se okrepi s tem, da se da ženevski ustanovi na razpolago oborožena sila.

Člen 16. pravil Zveze narodov predvideva sankcije, ki naj zadenejo napadalca in tudi določa naj se smatra napadalec posameznega člana Zveze narodov za napadalca vseh drugih. Toda Zveza narodov nikakor ne more prisiliti kršilca miru, da odloži orožje, ker nima na razpolago oborožene sile. V smislu francoskega predloga je treba temu velikemu nedostatku od pomoči s tem, da članice dajo Zvezi narodov na razpolago oborožene čete. Prav v kitajsko-japonskem sporu se je Zveza narodov pokazala brez vsake moči radi tega, ker ne razpolaga s silo, s katero bi lahko svoje sklepe udeležila.

Vsa moč francoskega predloga obstoji prav v tem, da hoče okrepiti Zvezo narodov. Učinek te ideje se kaže v komentiranih socialističnega tiska v najrazličnejših državah in tudi v Nemčiji. Tako piše »Vorwärts«, da je bilo spretno vreči to idejo v razpravo in da bi bilo neumno zavreči jo. Francoski predlog gre še dlje, kakor ženevski protokol iz leta 1924, ki so ga izdelali možje, ki se nagibajo k socializmu. Po vsem tem ne bo nasprotnikom lahko očitali Franciji, da je militaristična in da se hoče zavarovati s topovi in novimi utrdbami.

Tudi civilno letalstvo pod nadzorstvom ZN

V noti, ki je bila razdeljena vsem delegacijam, predlagajo Francozi, naj stavijo države na razpolago Zvezi narodov civilno letalstvo in vojno letalstvo za bombardiranje, kakor tudi določeno število vojske in orožja; tako naj se ustvari neke vrste mednarodna policija. Mednarodna zračna plovba naj se organizira v okviru Zveze narodov. Ta ne sme dovoliti državam, da gradijo civilne zrakovne (cepeline), ki bi se dale uporabiti v vojaške namene in tudi glede gradbe letal samih, bi države ne smele imeti popolne svobode. Samo Zveza narodov bi imela pravico graditi in uporabljati velika letala, ki so potrebna za mednarodni civilni promet. Zveza narodov bi imela tudi pravico zapleniti v primeru potrebe vsa civilna letala. Tudi gradbo vojaških letal za bombardiranje je treba omejiti; zato se bodo države morale obvezati, da ne bodo gradile letal nad določeno nosilnostjo. Letala od določene velikosti dalje pridejo pod nadzorstvo Zveze narodov, ki bo ž njimi razpolagala.

način se je zavarovanje za slučaj smrti, ki bi po svoji naravi moralo priti v korist svojcev dotičnika, izpreverilo v najumazanejšo spekulacijo, da profitirajo od smrti čisto tuji ljudje.

Skrajni čas je torej, da se je oblast odločila, da odvzame vsako možnost raznim spekulantom, da se takega zavarovanja poslužujejo v svoje sebične in nemoralne svrhe. Treba pa je tudi, da se tozadevno izpremeni zakon, ker je absolutno proti vsaki morali, da bi koga za slučaj smrti zavarovali brez njegove vednosti in proti njegovoli volji popolnoma tuj človek, da se s tem okoristi. To je nemoralno 1. samo po sebi, 2. zaradi eventualnih posledic, ker tak način zavarovanja odpira možnost zločinskim postopkom. Zato prosimo mero dajno oblast, da tako možnost tudi zakonitimi potom prepreči. Sram bi nas moralo biti vseh, če bi se taka spekulacija samo en dan dalje trpela.

Ustanovitev mednarodne vojne policije

Glede oboroženih sil na suhem in na morju pravi predlog, da jih bodo smele imeti samo tiste države, ki se obvežejo, da bodo del teh sil stavile na razpolago Zvezi narodov, če bi jih ta rabila. Ta določba zadeva predvsem težko topništvo in ladje oborožene s težkim topništvom ter podmornike nad določeno tonažo. Treba je ustanoviti mednarodno vojno policijo, ki naj bi bila na razpolago Zvezi narodov, da lahko napravi red v primeru mednarodnega spopada. Francija bi bila pripravljena dati na razpolago eno brigado vojaštva, eno pomorsko divizijo in mešano skupino letalstva. V primeru konflikta, bi bila obveznost posameznih držav glede oborožene sile, ki naj jo stavijo na razpolago Zvezi narodov, različna, glede na to, kje je vojna izbruhnila. V primeru konflikta, ki bi se razširil do francoske meje, je Francija pripravljena staviti na razpolago večjo oboroženo silo.

V smislu francoskega predloga je prepovedano metati vžigalne ali plinske bombe ali streljati te vrste granate. Vsako bombardiranje je prepovedano od določenega vojnega pasu dalje v notranjost države. Ta določba ima namen ščititi civilno prebivalstvo. Francoska nota pravi ob zaključku, da je mogoče izvesti razorožitev edino ako se prej zagotovi narodom politična varnost. Samo tehnična razorožitev je nemogoča.

Iz poročil iz Londona je razvidno, da je francoski predlog zelo presenetil Anglijo, kjer ga označujejo za »revolucionarnega«. Angleži imajo namen predlagati popolno odpravo podmornic, topov težkega kalibra in oklopnic. »Dayll Mirror« piše, da hočejo Francozi napraviti iz Zveze narodov »nadržavo«, ki bi imela pravico z vojaško silo poseči v mednarodne konflikte. Ta francoski predlog

Angleški predlogi

Ženeva, 8. febr. tg. Na današnji seji razorožitvene konference je otvoril generalno debato angleški zunanji minister sir John Simon z velikim govorom. Sejna dvorana je bila nabito polna. Simon je izjavil: Ta konferenca je zbrana danes 10 let potem, ko se je po svetovni vojni sploh začelo govoriti o razorožitvi. Ta konferenca pa stoji danes žal pod vtisom nove vojne na Daljnem vzhodu. Po končani vojni so se razne države oboroževale na razne načine. Naloga te konference je, najti enotno linijo za razorožitev. Treba je, zavarovati in ohraniti mir. To pa ne bo mogoče doseči s tekmovalstvom v oboroževanju, kajti veliko oboroževanje ne prinaša varnosti. Cilj konference pa je omogočiti vsem državam enako varnost. Simon je stavil tri praktične predloge: 1. določitev maksimalne meje za oborožitev posameznih držav, 2.

Tardieu brani francoski predlog

Se bolj toplo, kot Simonov govor, so delegacije pozdravljale Tardieuja, ko je stopil na govorniško tribuno. Njegov govor je bil v več oziirih pravo presenečenje. V tem govoru je Tardieu še bolj poudaril spoštovanje pogodb, ki ga zahteva Francija kot glavni motiv v vseh svojih izjavah. Tardieu je izjavil: V tem trenutku imam dolžnost, povedati z vso rezerviranostjo, pa tudi z vso odločnostjo prepričanje, da se v teku 13 let niso iz pakta Zveze narodov izvajale nobene praktične posledice. Seveda se je pridno delalo, toda manjkalo je potrebnega poguma. Za razorožitev samo je postavil Tardieu 4 pogoje: varnost, izpolnjevanje skupnih obveznosti, geografski položaj in posebni položaj posameznih držav. Nadaljeval je: Ne podcenjujem žilavega prizadevanja Zveze narodov, toda ne sme se zamenjavati političnih interesov s pravnimi obveznostmi. Narodom moramo dati praktično izvedljive pravne pogoje, če naj jim prinesemo mir in zmanjšanje vojaških bremen. Svet se je naveličal mnogih brezuspešnih pogajanj. Tardieu pa nikakor ne dopušča, da bi se ločila varnost in razorožitev. Francija smatra ves ta problem za enotno. V ustvaritvi učinkovitih organizacij v Zvezi narodov vidi možnost za zmanjšanje oborožitve. Velik korak k pravemu miru lahko storimo, če se ne oddaljimo preveč od svoje prave naloge. Nismo se zbrali tukaj zato, da preuredimo zemljevid sveta ali da bi izdelali nove mirovne pogodbe, ali da bi reševali druge probleme Zveze narodov. Pripravljalna dela so se v okviru pakta Zveze narodov izvršila v preteklih letih. To delo moramo respektirati. Nič več in nič manj. Manj storiti bi bilo grozovito razočaranje za ves svet, več storiti pa bi svet pahnilo v največje zmede. Če naj varnost države zagotovimo s pogodbenimi garancijami, moramo biti brezpogojno gotovi, da se bodo spoštovale prej sklenjene pogodbe, da se s tem zavaruje avtoriteta naših bodočih sklepov. — Nato je Tardieu še enkrat utemeljeval francoski predlog za razorožitev in posebno naglašal, da je Francija prostovoljno in spontano že zelo zmanjšala svojo oborožitev, pa je kljub temu pripravljena, znizati svojo oboroževanje še nadalje. Francoski načrt vključuje v tem pogledu vsako barantanje in tvori takorekoč vogelnik kamen za delo konference. Za tem načrtom stoji soglasno javno mnenje vse Francije. Ob glasnem odobravanju je vzkliknil Tardieu, da ne bo nobenega varnega miru, dokler ne bo ojačanje Zveze narodov. Kot poseben dokaz za miroljubnost Francije in njeno velikopo-

ima silno sugestivno moč. Podobno piše »New Cronicle«. Tardieu je svoj predlog v kratkem razložil zbranim inozemskim časnikařem, katerih število je doseglo nad 300. Američani so mnenja, da bo delal francoski predlog Ameriki težkoče, ker ni Amerika članica Zveze narodov in kot takšna ne more sodelovati z njo v primeru mednarodnega konflikta.

Nemci priznavajo Francozom spretnost

Berlin, 8. febr. Francoski predlog na razorožitveni konferenci je zelo iznenadil tukajšnje politične kroge. Splošno ga ves tisk zavrača, ako izvezamemo glasila socialistov. Nemci so mnenja, da hočejo Francozi s tem, da zahtevajo, da se mednarodna civilna plovba stavi pod nadzorstvo Zveze narodov, zadeti predvsem Nemčijo, ki ima mnogo velikih civilnih letal, ki bi se dala v primeru vojne uporabiti tudi v vojaške namene. Nad vse zanimiv je komentar glasila centra »Germania«. List piše: Treba je priznati, da so se Francozi dobro pripravili na to konferenco in da je njihov nastop izvrsten. Se preden je kateri izmed drugih delegatov v Ženevi izpregovoril besedico, se nahaja nov francoski dokument o razorožitvi in varnosti na mizi. S tem je Francija spretno prevzela inicijativo v zadevi, glede katere ima ona izmed vseh prizadetih držav bržkone najmanj mirno vest in želi bolj kakor katerakoli druga spraviti vprašanje razorožitve na napačno pot. List piše, da bi bilo mogoče staviti na razpolago orožje le takšni Zvezi narodov, kjer bi ne imele odločilne vpliva skupine določenih držav. Danes je Zveza narodov v rokah teh skupin, torej orožja ji ne moremo zaupati, dokler ne bodo imele vse države pri Zvezi enako besedo.

prepoved gotovih vojnih sredstev, posebno kemičnih, 3. ustanovitev mednarodne avtoritete v svrhu kontrole oboroževanja, katere bi tudi lahko nastopala proti kalilemu miru. Zmanjšanje oborožitve in mednarodna avtoriteta se navajata že v načrtu konvencije, ki ga je pripravila pripravljalna razorožitvena komisija. Glede vojnih sredstev, ki jih je treba odpraviti, našteva Simon posebno letalce, letalske bombe in podmornice, v prvi vrsti pa zadnje imenovane. Ob koncu je še dostavil angleški zunanji minister, da bo vojna otežkočena le tedaj, če bi bila obramba močnejša kakor napad. Zato bi moralo zmanjšanje v oborožitvi posebno oslabiti napadalca. Specialno pa bo Anglija v vprašanju oborožitve na morju soglašala z vsako metodo za zmanjšanje števila in velikosti topov. Njegov govor je konferenca burno pozdravljala.

teznost je navajal izpraznitev Porenja. Razorožitev brez organizacije miru, kakor jo zahteva Francija, smatra Tardieu za indiskutabel. S povzdignjenim glasom je rekel: Če sedaj ne pride mo do uspeha, bo prišlo do največjega poloma v svetovni zgodovini, ker bi razočarali nade človeštva. Državniki, ki danes sedijo tukaj, pripadajo generaciji, katere je v dolgih letih sama spoznala vse grozovitosti vojne in povojnega časa. Naši branitelji so padli na bojnih poljih. Mi, ki smo ostali, imamo dolžnost, spremeniti voljo mrtvih v dejanje.

Potem, ko je bil Tardieujev govor preveden v angleščino, je bila seja zaključena. Ameriški delegat Gibbons bo prišel šele jutri do besede, za njim pa nemški državni kancler dr. Brüning.

Argetoianu ruši vlado

Bukarešt, 8. febr. ž. V političnem življenju vlada veliko nezadovoljstvo radi zakonskega predloga o kompenzaciji kmetijskih dolgov. Argetoianu je zadnje dni spremenil nekatere točke tega zakonskega predloga. Zaradi česar je v bančnih krogih nastalo precejšnje razburjenje. V političnih krogih smatrajo, da bo za slučaj, če ta predlog ne bo sprejet, parlament razpuščen in razpisane nove volitve. Argetoianu hoče na vsak način zrušiti sedanje vlado in ji pri vsaki priliki podstavlja nogo, ker hoče sestaviti svojo vlado. »Cuventul« misli, da bo ta zakonski predlog izzval krizo vlade. Liberalna in narodna kmetijska stranka se pogajata za eventualno sestavo koncentracijske vlade pod predsedstvom Titulesca.

Strašen vihar v Reunionu

Pariz, 8. febr. tg. Na francoskem otoku Reunion v Indijskem oceanu je bil strašen vihar. Do sedaj se poroča, da je katastrofa zahtevala 45 smrtnih žrtev. Ker so zveze slabe, še ni mogoče pregledati vsega obsega katastrofe. Kolonialno ministrstvo poroča, da do sedaj tega otoka še nikdar ni zadela tolika nesreča. Popolnoma je porušeno glavno mesto St. Denis. Prebivalci so bežali v mestno hišo, cerkve in šole ter na ladje v pristanišču. Oblasti so takoj uvedle pomožno akcijo in razdeljevale živila. V raznih krajih je porušeni mnogo hiš. Tudi polja so opustošena.

Divji indijanski narod

Zemlja.

Na vzhodni strani republike Equador leži dežela, kjer je večna pomlad, kjer drve reke v mogočnem bobnenju preko velikih slapov, kjer so neprodorni gozdovi z nešteti vrstami pestrega rastlinstva in dragocenega drevja. Tam je bogatost rastlinstva, svet je rodovit brez primere. Tam goje kavovec, vaniljo, sladkorni trs, kinin in banane. V pokrajini živi več divjih rodov. Po svoji drznosti sloviti Jivaros prebivajo v apostolskem vikarijatu Mendez v Gualaquizi. Koliko jih je? Ni mogoče natančno dognati, ker žive v skupinah po nedostopnih gozdovih.

Nekaj značilnih potez.

Jivaros so najhrabrejši in najlepši rod vzhodnega Equadorja. Srednje postave so, širokega čela, naprej štrlečega obraza, črnih in bujnih las. Visoko teme krake cvetlice raznih kričavih barv. Telo si poslikajo rdeče in črno. Jivaros so grozoviti napadalci in le redko odlože orožje. Posebno značilna je zanje ljubezen do svobode, ki so jo vedno branili z neverjetno vztrajnostjo. Ves trud misijonarjev, da bi jim prinesli luč svetega evangelija in ukrotili njihova krvoločna nagnjenja, ni do zadnjih desetletij prinesel pomembnih uspehov.

V njihovi kolibi.

Poglavar družine pri Jivaros je neomejen vladar. Sme razpolagati z življenjem in smrtjo svojih ljudi. Zgodaj zjutraj vstane, govori družini svoj govor, zaužije banano, pije »šiša«, nato pa se odpravi s svojim orožjem in se ne vrne prej kakor ob solncem zahodu. Ves dan lovi po gozdih ali ribari ob rekah ali pa kramlja s prijatelji. Žena ostane doma in mora prevzeti vsa dela: skrbi za hrano in opravlja zunanja dela. Uživa ostanke moških jedi. Če ga kdaj spremlja, tedaj gre podnevi za njim, ponoči pa nasprotno nekaj metrov pred njim, da »prežene kače«. Otroci doraščajo v popolni neodvisnosti od staršev. Fantje se poročijo s 17. letom, jemljejo mnogo mlajša dekleta. Zdi se pa, da Jivaros ne prodajajo otrok kakor delajo to drugi Indijanci. Umori otrok pa niso redki. Cenijo samo lepo rasle otroke, rajši imajo dečke kot deklice. Rod šteje tudi več moških ko žensk.

Krvavi prizori.

Umori danes pod vplivom misijonarjev vedno bolj izginjajo. Toda do zadnjih let je bila še v pogovoru krvoločnost Jivarcev. Borili so se v bratomornih bojih, včasih iz maščevalnosti, včasih iz slavoohlepija, včasih, da si pridobijo dragocenih lavorik, človeških glav. Z velikim pogumom in z nenavadno neustrašenostjo se zaježene Jivaros na sovražnika. Ko ga potolče, mu odreže glavo in jo nese na koncu sulice v svojo kolibo. »Šiša« pripravlja takole: na potprežljiv način odstrani kosti iz glave svoje žrtve, nato doseže s pomočjo vročega kamna, da se skri tako kakor je velika pest, pri tem pa se oblika nič ne izkvari; »Šiša« jim služi kot okras. Obesajo si jo v lase, ko gredo v boj.) zatem pride obred očiščevanja; za slučaj, da so krivo usmrtili sovražnika, tedaj obhajajo samo slovesno proslavitev junaka, ki se završi v groznih orgijah. Še ni 10 let, kar se je vršila javno in slovesno taka slovesnost v gozdovih.

V šoli sovraštva.

Ti krvavi prizori so naravna posledica naukov, ki so jih dobili Jivaros od svojih staršev. Vsako jutro govori glavni družine svoji družini. Priporočuje o svoji slavi, z velikimi slavošpevi proslavlja svoje prednike, oznanja sovraštvo nasproti sovražnikom, vsako jutro ponavlja njihova imena svojim otrokom, rad povdarja njihovo krvoločnost, kliče po maščevanju, svoje pretilne besede spremlja s strašnimi gestami. Tako vzgajajo Jivaros v sovraštvu že na materinih kolenih. Če naskoči oče kako kočo in najde še živega otroka, tedaj ga prinese domov svojim otrokom, da ga pred njihovimi očmi umori in morejo otroci gledati, kako teče človeška kri.

V šoli ljubezni.

Kristusovi misijonarji uče te ljudi ljubezni svojega Učitelja. »Mi smo bili priče čudežev božje milosti pri Jivaros,« piše dopisnik Dopsne družbe Fides. »Videl sem umirati enega teh divjih ljudi. Bil je še zelo mlad. Njegov sovražnik ga je iz maščevanja smrtno nevarno udaril. Prosil me je, naj molim zanj in mu govorim o nebesih. Zdelo se mi je potrebno reči mu, naj odpusti svojemu morilcu. Napravil je to zelo plemenito, v veliko spodbudo navzočih. Umrl je lepo, kakor dober kristjan.«

Verski nazori Jivaros

Jivaros imajo prav priprosto vero. V nebesih živi bog »Taita«, na zemlji zli duh

»Iguanši«. Imajo tudi, a nejasno vero v posmrtno življenje. Dejansko ne časte ne Boga, ne zlega duha. Zelo pa se boje zlega duha. Vprašujejo ga za svet v važnih okoliščinah svojega življenja. Grade mu svetišča po gozdovih. V njih se zapro za 6 do 7 dni. Prej vedno pijejo omamljivih pijač, ki jim vzbujajo strašne sanje. Darujejo tudi, a redko, kakšno poljubno daritev bogu. Bolezen in smrt imajo za učinek začaranja. Vsak rod ima svojega čarovnika, da zaroti nesrečo in jo spravi k drugemu rodu. Čarovnikova naloga je naravno tudi skrb, da se sovraštvo poživilja in goji povsod in nasproti vsem.

»Krsti tudi mojega sina...«

Polagoma osvetljuje luč katoliške vere deželo, ki je ječala doslej v sužnosti strašnih navad. Neki misijonar nam pripoveduje: Po ustanovitvi misijona nas je začel obiskovati Jivaros Nanghite. Imel je 35 let. Znal je dobro katekizem, toda s krstom je vedno odlašal, to pa radi vraže, da mu prinese krst nesrečo pri lovu. Nekega dne je videl umirati svojega brata, ne da bi mu mogel kaj pomagati. Njegov brat je padel v krepilje tigru, ki sta ga oba zgrešila. Od tega dne je pogosto prihajal v misijon. Bil je zelo žalosten. Zbolel je in je prosil za sveti krst. »Umrli bom«, je rekel, »in hočem iti v nebesa kakor kristjani. Nekaj dni za tem je bil uslišan. Ko je čutil, da se mu bliža smrt, me je znova poklical. Prejel je svete zakramente in umrl mirno v mojih rokah z besedami: »Z bogom, oče, z bogom! Krsti tudi mojega sina!«

Pokristjanjevanje.

Več misijonskih družb je že delovalo za pokristjanjevanje Jivarcev: Frančiškani, Dominikanci, Jezusovci in Salezijanci. Zadnje je izbral papež Leon XIII. l. 1892. za misijon v Mendez v Gualaquizi. V začetku je bila v tem pogorju ena sama vas, Santiago. Ko so prvi preiskovali to pokrajino, so hodili iz Cuance v Gualaquizo več ko 1 mesec preko visokih gora, globokih

Španski jezuiti menjajo na meji vlak. Večina španskih jezuitov je te dni zapustila vsled kulturnobojnih odredb framazonske vlade svojo domovino. Večinoma so odpotovali v Belgijo, kjer so jih lepo sprejeli. Vsled njihovega odhoda so morali zapreti mnogo gimnazij in šol, ki so jih doslej večinoma vodili jezuiti. Med španskim prebivalstvom vlada vsled tega veliki razburjenje in po mnogih krajih razburjenje vedno večje, ni izključeno, da

kotlin in brezštevilnih rek. Na nekem griču v Gualaquizi so našli majhno kolibo in kapelo. Zgradil ju je 20 let prej neki Jezuit. Oboje je že razpadalo. Odrasli iz okoliških rodov so bili sicer že krščeni, pa so pozabili vse, tudi znamenje svetega križa. Salezijanci so imeli ogromno dela. Svoj prvi resnični uspeh so dosegli tedaj, ko jim je uspelo pridobiti si prijateljstvo nekega starega čarovnika, ki se je dal krstiti v svojem stodesetem letu.

Današnje stanje.

Dosedaj smo obravnavali predvsem boje z razmerami in začetnimi težavami. Zdi se pa, da je sedaj tukaj čas za spreobračanje divjih Jivaros v množicah. 20 Salezijancev deluje tam, večinoma Italijanov, s 40 pomožnimi močmi. Junija 1930 je šel apost. vikarijat Mendez 14.000 poganskih Jivaros, 1000 katoličanov in 2000 katehumenov. Jivaros čisto obljublajo očetom, da si bodo ustanovili vasi okoli njihovih cerkva — in prosijo učiteljev za svoje otroke.

Rak - najbolj razširjena bolezen

Osrednji mednarodni statistični urad objavlja podatke o vzrokih umiranja v raznih državah. Če primerjamo podatke o vzrokih umrljivosti, vidimo, da zavzema prvo mesto obolenje na raku. Število smrtnih slučajev vsled raka je mnogo večje od slučajev tuberkuloze. Po tej statistiki umre vsako leto nad en milijon ljudi od raka. Posebno v povojni dobi se je bolezen, raka zelo razširila. Dočim jih je l. 1911 od 100.000 bolnikov umrlo 18.000, jih danes umrje 40.000!

„Štednja“

V kraju Fentschau v Meklenburški je občinski odbor sklenil, da naj v znak štednje župan zniža plačo sebi in višjim uradnikom. Župan je odredil znižanje mesečno deset pfenigov ali — približno en dinar in pol.

Fotoamaterji! Povečave

od Vaših negativov Vam strokovno lepo in poceni napravi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne

Kitajski bagunci. Na stotisoče kitajskih mož in žena, starčkov in ubogih otrok je vsled japonskih grozovitosti moralo zapustiti svoje domove. V Sanghaju jih je pod svoje okrilje sprejel Rdeči križ.

Čudni privilegiji angleškega kralja

Se dandanes ima angleški kralj mnogo prav čudnih in za naše čase nerazumljivih privilegijev, ki izvirajo večinoma iz srednjega veka. Večine njih se vladar sicer ne poslužuje, vendar se prav rad v intimni družbi našli kakemu takemu privilegiju, ki obstoja v poklonitvah raznih predmetov. Gotovo bi bil kralj presenečen, če bi za

Ben Nevisa to tudi letno izvršili in bili na dvoru lepo pogoščeni. Kaj so na dvoru delali, o tem kronika molči.

Se vedno se poslužuje kralj pravice do meščanov Crendona, ki mu morajo v zgodnji spomladi poslati velik šopek najlepših cvetic. Najlepšo od njih pokloni kralj kraljici, ostale dobijo dvorne dame in hčerke plemičev.

Prav posebno vesel privilegij uživa kralj pri prebivalcih mesta Solomon Alfield. Od časov kralja Georgesa prvega, morajo župani tega pomorskega mesta spremljati kralja, kadar potuje preko rokavskega zaliva na Francosko. Če bi kralj dobil morskoro bolezen, ga morajo — zdraviti. Kakšno je to zdravljenje, se vidi iz posebnega naslova teh županov, ki se uradno imenujejo »kraljevi podpiratelji glave«. Od kralja Edvarda I. župani niso imeli več prilike nastopiti kot »podpiratelji glave«, dasiravno so potovanja bila precej pogosta. Te funkcije izvršujejo najbrže osebni zdravniki, vsakokratni župan pa še vedno spremlja kralja na potovanju.

Če angleški kralj obišče mesto Ayslesburg po zimi, mu morajo mestni očetvi v imenu meščanov izročiti tri jegulje, če jih obišče v letnem času, dve pitani gosi. Če obišče Chichester, ima pravico zahtevati viteško opremo in če bi šel na čelu svoje vojske na bojišče, mu mora mesto Shoopshire poslati dnevno lepo svinjsko gnjat, da bi lažje prenašal težave vojnih pohodov.

Korzikanski razbojniki obsojeni

Porotno sodišče v Lyonu je končalo razpravo proti korzikanskim razbojnikom, ki so jih pred meseci vjele francoske čete. Vsem razbojnikom so priznali olajševalne okoliščnosti. Trije so bili obsojeni na pet let ječe in po 5000 frankov kazni, kot odškodnino rodbinam njihovih žrtev. Štiri kolovodje, ki jih niso mogli dobiti, so bili v odsotnosti obsojeni na 20 let ječe. Vsi ostali so bili obsojeni na od dveh do treh let ječe. Francoske oblasti mislijo, da bo sedaj na Korziki mir.

„Kraljica lepote“

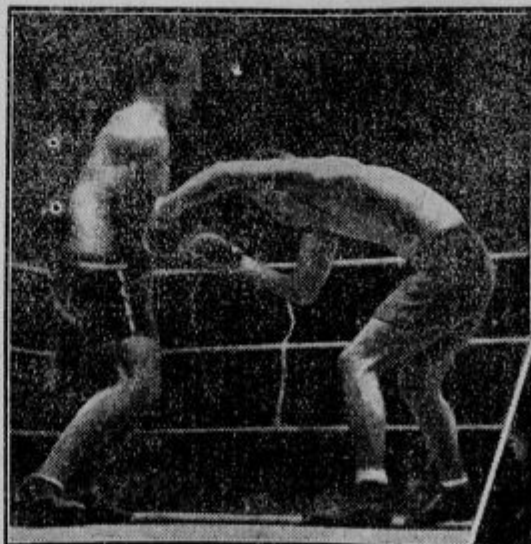
Mussolini je izdal naredbo, s katero se prepoveduje izbiranje takozvane »kraljice lepote« ali »miss Italije«. Istotako je prepovedano vsem hotelom in društvom prirejati zabave, na katerih se voli najlepša ženska ali slično. To odredbo moramo pozdraviti, ker se je ta razvada razpasla tudi pri nas. Kako žalostne pa so usode raznih »kraljic lepote«, ki hodijo na tekme v Pariz ali v Ameriko, pa je dovolj znano in so tudi druge države prepovedale to nemoralno kupčijo z dekleti.

Lep uspel.

»Kaj, tak se upaš priti v šolo, Janez, umit in nepočesan? Takoj se mi poberi do lova, umazanec!« je pognal učitelj malega le-tuha.

Prihodnjega dne so prišli v šolo skoraj si učenci — umazani in nepočesani.

Sodnik: »Priča, ali ste bili navzoči takoj ob začetku prepira med zakoncema?«
Priča: »Da, pri poroki sem bil za moža.«

Surov sport. V Berlinu se je te dni vršila bokserska borba med Italijanom Carnero in Nemcem Gühringom. Igrala sta pet edinic, ne da bi prišlo do odločitve. V peti pa je Carnera s silnim udarcem Nemcu zlomil več reber in je morala biti prekinjena ta nova borba, ob kateri so se naslajali tisoči gledalcev, med njimi tudi bivši nemški prestolonaslednik (spodaj v smokingu).

Karikatura z nedeljske mednarodne smuške tekme v Kranjski gori.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 1-5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Kuharica
gospodinja, srednjih let, vajena vseh gospodinskih del — ima veselje do živinoraje — služila 10 let na župnišču, išče zopet mesto na župnišču s 1. marcem ali pa kot gospodinja k orožnikom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1542.

Prodajalka

dobro izveščana v modni, manufakturni in konfekcijski stroki, želi prenesti službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Prvo vrstna mlajša moč« 1473.

22-letno dekle

inteligentno, išče za takoj kakršnokoli službo. Gre tudi kot služkinja ali natakara, samo v pošteno gostilno. — Ponudbe pod »Stajarka« št. 1655 na upravo »Slovenca«.

Postrežnica

išče dela za dopoldanske ure. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1618.

Dekle

išče mesto kuharice, hišne ali natakara. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1627.

Službodobe

Beseda samo 50 par

Pekovski vajenec
se sprejme. Pekarna — Meljska c. 23, Maribor.

Vajenec

za krojaštvo — se takoj sprejme. Cwerlin, Maribor, Gosposka 32.

Vajenec

za krznarsko obrt se takoj sprejme. Naslov pove upravo »Sl.« pod št. 1647.

Trgovskega učenca

marljivega, poštenega, iz krščanske hiše — takoj sprejme trgovina z mešan. blagom Anton Slanc, Griblje, p. Gradac, Bela Krajina.

Sedlarski pomočnik

zmožen 2000 Din kavcije, ki želi samostojno delati, naj pošlje ponudbo na upravo »Slovenca« pod »Sedlar« št. 1654.

Hlapca

za poljska dela in k živini sprejemem takoj na kmetijo blizu Ljubljane. — Prednost imajo oni, ki so že služili na kmetih. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1624.

Vajenke

sprejme sivilja. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 1625.

Služba organista

in cerkvenika se odda 1. marca t. l. pri Beli cerkvi na Dolenjskem. Poizve se pri župnem uradu v Beli cerkvi.

Denar

Beseda samo 50 par

150.000 Din posojila
iščem. Nudim prvovrstne garancije, eventual. sprejem družabnika. Ponudbe na Viktor Blažič, mednarodni informacijski zavod, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 2.

Posojilo

20.000 Din iščem proti izvanredno visokim obrestim in absolutni varnosti. Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod znakom »Vknjižba« št. 1538.

Poizvedbe

Beseda samo 50 par

Večja vsota denarja
je bila izgubljena v petek med 11. in 12. uro na Glavnem trgu v Mariboru. Deklice, ki so denar pobrale, se pozivajo, da ga pošljejo upravi »Slovenca« v Mariboru, sicer bodo naznanjene, ker so bile pri najdbi opažene.

Objave

Beseda samo 50 par

Objava!
Razpisujemo nabavo mineralnega olja, bencina in 14.000 kom. krajnikov. — Pogoji in podatki za pogodbo na dan 18. februarja 1932 se dobijo pri Direkciji drž. rudnika v Zabukovci pod številko 409/413.

Izjava!

Podpisana izjavljam, da se gospa Marica Zemljic v Slovenjgradu o gospodini Pavli Štruc v Slovenjgradu ni nikdar žaljivo izražala. — Štefka Ferlež, Gor. Sv. Kungota pri Pesnici.

Pouk

Beseda samo 50 par

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblast. koncesionarna. Prospekt št. 16 zastoji. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Dvosobno stanovanje
lepo, veliko, 4 minute od tramvaja, Udmat, oddam za Din 460.—, enosobno Din 320.—, Naslov pove uprava »Sl.« pod št. 1524.

Dve opremljeni sobi

eno lahko z dvema posteljama, takoj oddam. — Jerko, Dunajska cesta 97.

Sobo in kuhinjo

oddam. — Valentin Vodnikova 15, Moste.

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob, kabineta in pritliklin, z vrtom, oddam v najem v času od 1. marca do 1. maja. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1649.

Stanovanje

komfortno, obstoječe iz 4 sob, z vsemi pritliklinami, v sredini mesta, se odda takoj v najem. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 1650.

Stanovanje

dve sobi ali večjo sobo s kuhinjo iščem v okraju Sv. Jakoba. Ponudbe pod »Skladišnik drž. žel.« št. 1623 na upravo »Slov.«.

Dvosobno stanovanje

s kuhinjo in vsemi pritliklinami, visoko pritliklje, oddam 1. maja za 750 D. Mariborska 24. Vprašati je v I. nadstropju. Blizu vile Stadion.

Sobo in kuhinjo

oddam. Vodmat, Ribniška ulica 24.

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Naši bralci
Vaša trgovina.

Kako naj ti skupaj pridejo, če pa se ne poznajo!

Ali Vas smemo tedaj povabiti, da se spoznate med seboj?

Naši

mali oglasi
radi in dobro posredujejo.

Vnajem

Beseda samo 50 par

Gostilna
s pohištvo se odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1653.

Lepi poslov. prostori

z napeljano elektriko, se oddajo v Wolfvo ulici 12, dvorišče. Pojasnila: Trgovina z železnino, Erjavce.

Trgovina

z mešanim blagom in gostilna, zelo dobro vpeljana, z velikim dnevnim prometom, na osobito prometnem kraju Zagreba. Trgovina s skladiščem, tri gostilniške sobe, kuhinja, stanovanje, pivnica, vse pod enim ključem. Letno dvorišče za goste, pred hišo prostor za točenje. Večletna najeminska pogodba po zelo nizki ceni zadržana. Izvrstna in stalna eksistenca za agilno obitelji. Potreben kapital za prevzem vsega inventarja in blaga v trgovini 90.000 Din. Prodaja: Pisarna M. S. Pavleković, Zagreb, Ilica 144.

Trgovino

z mešanim blagom, ki je že vpeljana, vzamem v najem. Pristopim tudi kot družabnik. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Upeljana trgovina« 1656.

Lokal

od cca 5 m naprej lice išče tuzemska veleindustrija. V pošte pride v prvi vrsti Prešernova, Dunajska ali Selenburgova ulica. — Ponudbe pod »Lokal« št. 1629 na upravo »Slovenca«.

Kupimo

Beseda samo 50 par

Srečke, delnice, obligacije
kupiše Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6. II. nadstr.

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, tuvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Ugoden nakup

ostankov po 6, 7, 8, 10 in 12 Din v

„Tekstilnem Bazarju“
Maribor, Vetrinjska ulica št. 15

Posrestva

Beseda samo 50 par

Dobro naložen kapital
V letoviškem trgu dravške banovine je napredaj krasna hiša z dobro vpeljano gostilno in trgovino. Vprašanja pod »Dobro naložen kapital 375« št. 1631 na upravo »Slov.«

Lepo posestvo

prodam v Stepanji vasi pri Ljubljani; hiša z električno razsvetljavo, lep vrt, njive in gozd. Interesenti, kateri se zanimajo za posestvo in žele pojasniti naj se obrnejo na g. Irta v Stepanji vasi 6, ali pa pismeno na naslov: Martin Telič, Igavas, p. Stari trg pri Rakeku.

Prodamo

Beseda samo 50 par

Auto-limuzino
prodam. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod zn. »Zelo poceni« št. 1545.

Naprodaj

po ugodnih plačilnih pogojih takoj velika restavracija s celim inventarjem. Ponudbe pod šifro »Tako« na upravo »Slovenca« Maribor.

Jajce 75 par

na drobno. — Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5.

Belo blago

vsake vrste po zelo nizkih cenah v trgovini O. Slibar, Ljubljana, Stari trg 21.

Posodo

kakor vso kuhinjo, opremo in porcelan kupite najceneje pri Jeklo, Ljubljana, Stari trg.

Čevlji

na obroke

TEMPO, Gledališka ul. št. 4 (nasproti opere).

Orehova spalnica

šivalni stroj, kredence, omare in drugo pohištvo napredaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1652.

Keramične plošče

za tlakovanje kopalnic, hodnikov itd., nove, 30 m² prav ugodno prodam. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1620.

Gostilna in vinotoč

v najstrožjem centru Zagreba, tik Jelačičevega trga, v najbolj prometni ulici, vodi se na način »buffet-restaurant«, popolnoma urejen s kompletnim inventarjem, letni promet okrog 400 hl vina in piva, prodamo radi prezadolženosti lastnika. To prvovrstno podjetje obstoji že 20 let. Izvrstna prilika za agilne trgovce, gostilničarje, vinogradnike in Dalmatince, ki bi želeli prodati lastne vinograde proizvode po dobri ceni. Prodaja: M. S. Pavleković, Zagreb, Ilica 144.

Železno pečico

ugodno prodam. — Mivka št. 23, Trnovo.

Glasba

Beseda samo 50 par

Klavirji!

Tovarna in založba klavirjev, prvovrstnih instrumentov različnih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. Poseben oddelek za popravila. Ugaševanje in popravila za konservatorij, glasbeno matico in druge inštitute izgotavlja moja tvrdka. Gre na deželo. Točna postrežba in zmerna cena — tudi na obroke. Izdelovalec klavirjev R. Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 5, Rimska cesta 2.

Obrt

Beseda samo 50 par

luskinasteotrobe
kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24.

Sofra

Najnovejši patent z ležečimi kartotekami na kroglični ležaj. Zahtevajte prospekte! Sofra, Maribor. Telef. 2510

Javljamo tužno vest, da je naš prokurist, gospod

Dragotin Polič

danes po dolgi mučni bolezni umrl.

Spremili ga bomo na zadnji poti dne 10. t. m. ob 14.30 iz mrtvašnice Leonišča na pokopališče k Sv. Križu.

Pokojnemu, ki je bil mnogo let naš zvest sotrudnik, bomo ohranili najlepši spomin.

Ljubljana, dne 8. februarja 1932.

Upravni svet, ravnateljstvo in uradništvo
Ljubljanske kreditne banke.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

Velmožje so vzklikali in žrec Seko je vodil Eno pred kraljevi prestol, ognil jo s kraljevim plaščem, ki ga je nosil oče Prono, in ko je sedla, ji je položil na glavo kraljevo krono, v roko ji je pa dal kraljevi meč in je še govoril:

»Kraljica, ko sem ti po sklepu in odobritvi starešin in velmož našega rodu izročil znake najvišje oblasti nad zemljo Karnov, te vpričo Belena, boga našega najvišjega, in starešin in velmož naše zemlje vprašam:

Ali boš narodu in zemlji naši mati?»

— Bom! — je odgovorila kraljica.

»Ali boš žrtvovala rajši življenje kot bi predala zemljo, ki si ji zavladala svobodni, v sužnost?»

— Bom! — je ponovila kraljica.

»Ali boš vero očetov in zakone in običaje rodu našega spoštovala, držala in se po njih ravnila?»

— Bom, sedaj in vedno. Belen mi bodi dober in mi pomagaj! —

In poklonila sta se kraljici Eni kralj Epulo in žrec Seko in poklonili so se ji po vrsti starešine in velmožje in Katmel, poklonili in prisegli zvestobo in v dvorani je zagrmelo in odmevalo:

»Živela kraljica Ena, Belen ti bodi dober!»

Tedaj so zunaj s štirih strani gradiščnega obzidja zatrobili v štiri vetrove štirje rogovi veselo znamenje, da sedež karnskih kraljev ni več prazen, da je zavladala kraljica Ena...

Kraljica v dvorani pa je govorila s prestola:

»Starešine in velmožje, zaupali ste zemljo ženskim rokam — hvala vam. Ta desna, ki je prišla danes meč očeta mojega in dedov mojih, je ojeklenela, kakor je ojeklenelo srce v gnevu in želji po maščevanju, odkar je padel oče in sem morala prebiti sužnje dni v Akvileji. Oklep si nadenem in čelado in z mečem v roki bom branila svobodo rodne zemlje sredi med vami Epulo kralju in možu mojemu ob strani! Trden in neomajen je ta moj sklep, starešine in velmožje, in nikako prigovarjanje ga ne okleva. Tudi ženska je zmožna junaštva in zna hladno soditi, kadar je treba. Ali bi Opalo in Suro zamahnila nad kletlo glavo Kvinkcija Flaminina pred Akvilejo, če bi jima ne bila dala znamenja? In ako bi me bil obdržal kralj Epulo v taborišču ob zgornjem Timavskem jezeru, odletela bi bila tudi konzulova glava in ne snoval bi danes več načrtov, kako bi vodil legije v našo zemljo. Res, rajši bi bila mati narodu našemu in zemlji naši v miru, ki bi ga blagoslovljala vsevišnji Belen, blagodatni Tevtat in blaga Noreja, a ker živimo v Hesovih časih, kako naj bo kraljica mati in ne bojovnica? Kakor sem zbrala pomožne čete, ki so se mi navdušene odzvale, in jih poslala v Karusadijski les, tako sem odločena in pripravljena, da jih vnovič zberem in pojdem z njimi na čelu v boj in se skažem vredno naslednico junaškega očeta in vredno časti in zaupanja, ki ste mi ju danes izkazali, starešine in velmožje, ko ste mi izročili kraljevsko moč in oblast.»

Odločno je govorila kraljica in ne Epulo ne Seko in ne eden izmed velmož je ni skušal pregovoriti, da bi opustila misel na bojni pohod.

»Zdaj pa, velmožje in starešine, bi rada slišala in vedela, kako je v naši zemlji, kako je v naših gradiščih,« je želela kraljica poročiti.

In spregovorili so starešine Menov in Katalov in Kalenov in poročali kraljici in voju Epulu, kako so gradišča založena z orožjem in kako so borci pripravljeni, da udarijo, kakor hitro bi bilo treba.

»Izzivati ne bi svetoval,« je menil žrec Seko, »mogoče se Rimljani zadovoljijo z Akvilejo, ki jih je stala že toliko žrtev. Dosegli so mejo italške zemlje in utegnejo biti zadovoljni, če jih pustimo v miru. Mogoče bi si postali ne samo sosede, temveč tudi prijatelji!»

»Ne verujem,« se je oglasil Katmel.

»Prav imaš, voj, žrec ne pozna Rimljanov,« mu je pritrdil Epulo in nadaljeval: »Volkulja, pravijo, je došla ustanovitelj Rome in volčja čud jim je ostala. Osladnili so se in ne bodo odnehali. Volk se ne zadovolji z eno ovco, celo čredo pokolje. Ne zanašajmo se, bodimo pripravljeni! Od Timava do Tergesta ni daleč — Rimljani so ga videli in gotovo jih skomina. Istri se bliža nevarnost bolj ko zemlji Karnov, kjer jih gore ne vabijo. Kraljica Ena, doslej si mi bila žena, bodi mi odslej še krepka zaveznica s svojimi četami, da bo zavladal najin Dardan svobodni, zmagoviti zemlji kot kralj Karnov in Istrovi!»

»Bo, Epulo, moj, in če me stane življenje!»

»Kraljica, Dardana se je spomnil kralj. Kaj bo z njim, če greš v boj in se zgrnejo Rimljani proti Silikanu?» je vprašal Orgo, starešina iz Tolmone.

»Res, kaj bo z njim in kam naj gre, če bi grozila nevarnost? To, to pomislimo!« je skrbelo Kirzana, velmoža iz Karpeta.

Zasedanje banovinskega sveta

Predložen novi banovinski proračun

AA. Ljubljana, 8. februarja.

Danes ob pol 11 je bilo otvorjeno drugo zasedanje banovinskega sveta. Na dnevnem redu zasedanja je razprava o proračunu za Dravsko banovino za proračunsko leto 1932-3. Zasedanje je otvoril ban dravske banovine g. dr. Drago Marušič.

Po opravljenih uvodnih formalnostih (izročitev dekretov novoimenovanim članom banovinskega sveta, čitanje odlokov o sklicanju banovinskega sveta itd.) je g. ban dr. Drago Marušič prečital svoj ekspeze.

Banovo poročilo

G. ban dr. Marušič je med drugim izjavil: Absolutna objektivnost ter socialna pravičnost pri upravljanju proračuna banovine je nujen pogoj za vsako uspešno gospodarsko delovanje. Po tem načelu smo se v preteklem letu tudi ravnali. Smatram za svojo dolžnost, da ob tej priliki podčrtam neumorno in požrtvovalno delo podrejenih mi uradnikov.

Zvest obljubam katere sem dal pri zadnjem zasedanju banovinskega sveta ter sledeč pobudam gg. članov banovinskega sveta, je banska uprava ukrenila potrebno, da se prosvetne razmere v Dravski banovini izboljšajo in zlasti, da sodelovanje med našim učitelstvom ter narodom postane čim tesnejše in priskrbejše. Z zadovoljstvom lahko ugotovljamo, da se je to posrečilo in da je naše učitelstvo ne samo v šoli močnejši faktor prosvete, temveč da ga vidimo tudi v izvenšolskem prosvetnem delu med prvimi. »Sokole«, kateri nam mora vzgajati moralno in telesno zdravo mladino, je v preteklem letu svoje vrste več kakor podvojil, zakar gre namal za sluga našemu učitelstvu. To smoteno delovanje bo banska uprava nadaljevala tudi v bodoče.

Z zadovoljstvom omenjam, da je umobolnica v Novem Celju začela poslovati in s tem za sedaj ozdravila našo najbolj sramežljivo socialno rano. Prav tako bo v bližnjih dneh otvorjena nova porodnišnica v Celju, ki bo po svojem modernem ustroju in opremljenosti v ponos dravske banovine. Tudi razširitev in modernizacija ljubljanske splošne bolnišnice ter umobolnice napreduje ter upamo, da vkljub težkim finančnim prilikam ne pridemo v zastoj. V preteklem letu je banovina prevzela tudi novomeško bolnišnico.

Banska uprava je posvetila vso brigo prečim socialnim vprašanjem ter je, kolikor je bilo mogoče, skušala olajšati socialno stanje našega delavstva, kakor tudi ostalih slojev.

Kakšen je proračun

V formalnem oziru je proračun izdatkov in dohodkov Dravske banovine za leto 1932-3 sestavljen na isti način, kakor v letu 1931-2 s to izjemo, da so se pri pričujočem proračunu izdatki razdelili na vsaki oddelek posebej ter so tudi posebni izdatki predvideni pri dotičnem oddelku.

Proračun oblihi izdatkov in dohodkov znaša Din 111.951.978 izdatkov in prav toliko dohodkov. Ter je napram sedanjemu proračunu zmanjšan za Din 4.400.721, to je za 3,78 odstotkov. (Kakor je »Slovenec« že v nedeljo poročal, je znašal lanski proračun prvotno res 116.352.699 Din; bil pa je pozneje popravljen in izpremenjen tako, da je znašal 104.661.899 Din. Z ozirom na to številko torej sedaj predloženi proračun ni za 4 milijone manjši od dosedanjega, ampak je skoraj za osem milijonov večji! Op. uredništva.)

Proračun banovinskih podjetij in ustanov pa znaša Din 52.686.983 izdatkov in Din 52.699.192 dohodkov, tako da se pokaže presežek Din 12.209. Med tu navedenimi dohodki podjetij in ustanov je upoštevana tudi že določena banovina v znesku Din 14.692.050, ki je tudi upoštevana že med izdatki banovinskega proračuna. Lastni dohodki podjetij, zavodov in ustanov pa so predvideni z zneskom Din 38.007.142. V proračunu tekočega proračunskega leta pa znašajo izdatki podjetij in ustanov Din 56 milijonov 67.469, skupni dohodki pa Din 56.116.421. Od tega zneska odpade na dotacijo banovine Din 20 milijonov 523.372. Kakor izhaja iz tu navedenih števil, se po predloženem proračunu zmanjšajo dotacije za celih Din 5.831.322, medtem ko se lastni dohodki zvišajo za Din 2.414.063. Skupno se torej pri banovinskih ustanovah in podjetjih predvideva za prihodnje leto zmanjšanje od Din 8 milijonov 245.415. Razliko med tema dvema zneskoma bodo morali zavodi prihraniti z najintenzivnejšo štednjo v gospodarstvu.

Izdatki

Osební izdatki

za pragmatične banovinske službenice so bili do sedaj predvideni centralno v I. poglavju proračuna. Kakor omenjeno, so pa po nalogu ministrstva finančnega sedaj predvideni po posameznih poglavjih. V letu 1931/32 je predvidenih 212 mest z letno potrebo Din 5.921.622. V pričujočem predlogu proračuna pa je predvidenih 210 mest z letno potrebo Din 5.683.132.

Celokupne osebne potrebe znašajo Din 7 milijonov 166.000, ali 6,40% celotnega proračuna. Tudi pri zavodih in podjetjih in je v mejah dopustnosti skušal doseči prihrankov na osebnih izdatkih, ki znašajo v tekočem proračunu Din 9.646.875, v predloženem proračunu pa Din 9.499.393. Ravno tako moram zaznamovati prihrankov za osebo celostno-vzdrževalne službe v znesku Din 156.583.

Važno je še pripomniti, da je v prvem poglavju predviden tudi znesek 1.500.000, Din za pospeševanje elektrifikacije.

Izdatki za kmetijstvo

so proračunani na Din 13.503.040. Ako jih primerjamo z letošnjim proračunom, so ti izdatki za Din 3.391.000, manjši.

Z ozirom na zelo razvito

Šolstvo

v Dravski banovini je razumljivo, da mu mora banska uprava posvečati posebno skrb. Radi tega je tudi predloženi proračun oddelka za prosveto za Din 2.407.000, večji od letošnjega.

Za Sokola 500.000 Din

Posebno skrb bo banska uprava tudi letos posvetila razvoju »Sokola« kraljevine Jugoslavije, za katerega je predviden znesek Din 500.000.

Za ceste

Eno najvažnejših, pa tudi najtežavnejših poglavij v letošnjem proračunu tvori tehnični oddelek. Izdatki za ta oddelek znašajo Din 38.147.918, ali 34% celotnega proračuna, torej procentualno najvišjo postavko našega proračuna. Dobro ceste so pogoj za dobro gospodarstvo. Pri lanskem zasedanju smo predvideli za ceste ustanovitev cestnega fonda. S tem velevažnim vprašanjem zaenkrat nismo uspeli. Ali to vprašanje je poslavljeno na dnevni red in ugotoviti moramo, da je zanimanje za

cestni fond tudi v centrali zelo veliko ter sem pričel, da bo končno prišlo do ustanovitve takega fonda. Ravno tako nismo uspeli z nameravano ustanovitvijo lastnega gradbenega podjetja.

Posebno važnost zadobiva v sedanjem času oddelek

za socialno politiko in narodno zdravje.

Res je sicer, da je predloženi proračun skoro za poldrugi milijon manjši kakor letošnji, vendar pa se postavke, zlasti za socialno skrb in za preventivno medicino niso znižale nasprotno, povečale, ker so se vsled prihrankov pri bolnišnicah našli potrebni zneski. Na novo je vnesen znesek od Din 1 milijona za podporo bratovskim skladnicam, katere vsled nazadovanja aktivnih članov v sedanjih gospodarskih krizi ne morejo iz lastnih sredstev izplačevati rentnine.

Finančni oddelek

izkažuje Din 10.690.676, izdatkov. Največja postavka pri tem poglavju odpade na anuitete, obresti in vračilo posojil banovine in njenih ustanov.

Glede izdatkov oddelka

za trgovino, obrt in industrijo.

kateri znašajo Din 2.805.152, naj poudarim, da so tukaj vneseni samo izdatki za neposredno pospeševanje teh gospodarskih panog, da je pa velik del izdatkov, od katerih imajo te panoge posredno korist, in izdatkov, ki so posledica delovanja teh panog, vnesen v tehničnem in socialnem oddelku. Posebna pažnja bo posvečena tudi vnaprej tujskemu prometu, za katerega je v predloženem proračunu predvideno skoro 800.000 Din.

Izdatno so zmanjšani stvarni izdatki komisije

za agrarne operacije.

Banska uprava bo proučila možnost, da priključi komisijo za agrarne operacije odkusu za agrarno reformo pri kmetijskemu oddelku, k kateremu organsko tudi spada.

Končno naj omenim, da je predviden kot izdatek tudi

rezervni kredit

v znesku Din 2.552.573, katerega vsota je potrebna kot proračunska rezerva za slučaj, da se v teku proračunskega leta pokažejo kakšne spremembe v cenah za stvarne potrebe.

Dohodki

Virji dohodkov so ostali v glavnem isti kakor v letošnjem proračunu, vendar pa se je iznos teh dohodkov moral po večini znižati, ker se je po dosedanjih izkušnjah izprevidelo, da v tekočem letu proračunanih svet ne bodo mogli doseči. Tako je obča banovinska doklada pri istem odstotku znižana za Din 2.000.000, trošarina na alkoholne tekočine pri isti stopi za 5 milijonov in pol, kakor so se tudi morali znižati nekateri drugi dohodki. Vsled tega in pa, ker se izdatki brez stvarne škode ne morejo dalje zniževati, je bila kraljevska banska uprava prisiljena iskati novih virov.

Novi davščine

Na novo se namerava vpeljati 50%-na doklada k dopolnilni prenosni taksi, dalje taksa na nakladanje in razkladanje tovarov na železniških postajah, ki bi znašala 20 do 50 par od 100 kg.

Znano je, da je zakon o zdravstvenih občinah naložil banovinom znatna nova bremena. Vse naloge bivših zdravstvenih okrožij so prešle na banovine. Zdravstvena okrožja so pobirala doklade k državnim neposrednim davkom 10-30%. Te doklade so s 1. aprilom 1931 odpadle. Z dosedanjimi sredstvi banovina izdatkov za zdravstvene občine ne zmora. Vsled tega je prisiljena, da uvede 10 odstotno doklado k državnim neposrednim davkom na teritoriju združenih zdravstvenih občin. Banska uprava gleda pri odobravanju občinjskih proračunov pred vsem na to, da se v letu 1932 znižajo občinske doklade, ki so znašale v letu 1931 povprečno 70%. V letu 1932 se bodo te doklade znižale povprečno vsaj za 10%. Ravno tako se bodo v letu 1932 znižale doklade cestnih odborov, ki so znašale za l. 1931 povprečno 30,5%, vsaj za približno 5-10%.

Med dohodki je predvidena tudi državna dotacija v istem iznosu kakor lansko leto. Ker vrši banovina nekatere funkcije v prenešenem delokrogu, katere bi morala vršiti država, je ta dotacija opravljena. Potrebna pa je z ozirom na uravnoteženje budžeta, ker bi vsak izpad dohodkov mogel postaviti banovino v težek gospodarski položaj.

Po banovem poročilu je najstarejši član ban. sveta g. Gajšek Florijan predlagal udanostne in pozdravne brzojavke kralju Aleksandru I., predsedniku vlade g. Petru Zivkoviču in notranjemu ministru g. dr. Sršiču.

Razprava

Nato je g. ban otvoril proračunsko razpravo in višji finančni tajnik Božič Jernej je podal pregled o prvem poglavju, splošni oddelek in glavna pisarna.

Ban. svetnik g. Tavčar je predlagal, naj bi se vršila razprava o načrtu novega banovinskega proračuna najprvo v odsekih, nato pa v plenumu. G. ban je ugotovil v svojem odgovoru, da je potek in način lanskeletne debate obrodil obilne sadove in da se je tedanji način vsestransko izkazal. Raziden tega zakon in pravilniki tega postopka ne predvidevajo.

Dr. Savojec predlaga, naj bi se brez nadaljnje debate o personalnih izdatkih prešlo na nadaljnje postavke banovinskega proračuna.

Dr. Lipold govori o koristnosti splošne debate, ne toliko zaradi izdatkov samih, temveč, da člani banovinskega sveta vidijo, kako se ti izdatki krijejo. Vršilec dolžnosti načelnika finančnega oddelka dr. Orel opozarja na to, da se je pri prvem zasedanju splošna razprava vršila nekoliko drugače. Industrialec g. Bonac bi si želel najprvo podrobnejši vpogled v banovinski proračun. Gospod ban opozori na ugodne strani lanskeletne razprave.

Po končanem poročilu o materialnih izdatkih otvori g. ban razpravo.

Kredit za ban. svet naj se zviša.

G. Lovšin Evgen opozarja na postavko drž. proračuna v znesku 46 milijonov za zasedanje narodnega predstavništva. V proračunu banovine pa je za zasedanje banovinskega proračuna omenjena le postavka 150.000 Din. Ker bo že letos potreba, da banovinski svet večkrat zaseda in da razpravlja o važnih aktualnih vprašanjih, smatra govornik to postavko za prenizko. Razen tega bo po vsej priliki že letos potrebno ustanoviti odbor banovinskega sveta. Predlaga, da se kredit za banovinski svet podvoji.

O stroških za časopisje.

Dr. Lipold želi pojasniti, zakaj so bili znižani izdatki za pisarniške potrebe, naročnine službenih listov, za strokovne knjige itd. in zakaj so izdatki za izdajanje »Službenega lista« tako visoki. G. dr. Orel pojasnjuje predgovorniku, da se je banska uprava prepričala v toku letošnjega proračunskega leta, da lahko izhaja tudi z manjšimi krediti za te potrebe. Član ban. sveta g. dr. Lipold želi dodatnega pojasnila o kreditu, ki je predviden za izdajanje »Službenega lista«, ki ga smatra za previsokega (460.000 Din), ko ima list vendarle dohodek.

G. pomočnik bana dr. Pirkmajer Otmar pojasnjuje glede postavke za izdajanje »Službenega lista«. Prvotno je bila s tiskarno »Službenega lista« podpisana pogodba: vendar je banska uprava v zadnjem času to pogodbo revidirala in bodo že v tekočem letu mogoči znatni prihranki pri tej postavki.

Član ban. sveta g. Tavčar Ivan opozarja na govornice, k krožijo o veliki primankljavi v zvezi z izhajanjem bivšega »Ljubljanskega« in prosi za pojasnilo, kaj bo s tem deficitom. G. ban. dr. Drago Marušič pojasnjuje, da je list izhajal v režiji banovinskega podjetja. Računi še niso sklenjeni. Ze sedaj pa lahko pomiri banovinski svet z zagotovilom, da ta primanklija ne bo padel v breme banovinskega proračuna in da se bo kriil z druge strani.

Član banovinskega sveta g. Bajuk Martin se pridružuje mnenju, da je kredit za banovinski svet premajhen. Predlaga poleg zvišanja še to, naj bi vlada dovolila članom banovinskega sveta brezplačno vožnjo, da bodo mogli med ljudstvo.

Član ban. sveta g. Orehek Franjo prosi za pojasnilo o postavki za nacionalno prosveto in za pospeševanje elektrifikacije (300.000 Din in 1 milj. 500.000 Din).

G. ban odgovarja na predlog člana bana. sveta g. Lovšina o kreditu za banovinski svet. Če bodo nastale naknadno po razglasitvi novih zakonov o banovinskih svetih in z razpisom eventualnih banovinskih volitev nove potrebe, je za to že predvideno v proračunu s postavko o naknadnih kreditih.

Požar v bolnišnici v Brežicah

Pogled na pročelje brežiške bolnišnice. V ozadju mole v zrak goli dimniki, kjer je zgorelo ostrešje.

Brežice, 8. februarja.

Ze nedeljski »Slovenec« in današnji »Ponedeljski Slovenec« sta prinesla poročilo o nevarnem požaru, ki bi lahko uničil krasno urejeno in prenovljeno bolnišnico v Brežicah. Požar je nastal iz povsem neznanega vzroka po 9. Prva ga je zapazila službojoča sestra usmiljenka in pa nekaj prebivalcev, ki so šli po 10 blizu bolnišnice. Ker so imeli gasilci ta večer v Brežicah dramsko predstavo, so bili hitro s prebivalstvom vred, ki je hitelo na pomoč, na mestu. Vodstvo bolnišnice je najprej poskrbelo, da so se reševali bolniki iz ogroženega poslopja. Požrtvovalni prizori, ko so nosili zdravniki, sestre usmiljenke, gasilci in civilno prebivalstvo bolnike pogumno iz ogrožene bolnišnice, bodo ostali vsem, ki so jih videli, neizbrisno v spominu. Rešeni so bili vsi bolniki.

Na pomoč je prihitelo 7 gasilnih društev in sicer iz Brežic, Mostca, Zakota, Bukovce, Mihalovca, Krškega in Dolenje vasi. Gasilci so pogumno gasili požar in dve motorni brigalki, ki sta ju pripeljali

43 kil težak som

St. Jernej, 7. febr.

Soma, 43 kg težkega, je ujel v Krki tukajšnji zakupnik ribolova. Žival se je krčevito branila in so jo številne krepke roke komaj ukrotile.

V Krki živi še več teh živali, a tako lepih in težkih je najbrže le malo.

Albin Jakopič, smučarski prvak države.

Kredit za nacionalno prosveto pa se bo potrošil za stvari, ki so nam vsem pri srcu in najbolj drage.

Elektrifikacija.

Pomočnik bana g. dr. Pirkmajer, pojasnjuje, da je postavka za elektrifikacijo med drugim potrebna tudi za to, ker se daljnovo Velenje—Cruče—Ljubljana za enkrat ne more sam amortizirati.

G. ban dr. Marušič odgovarja na opombe glede elektrifikacije in priznava, da je načelo rentabilnosti s teoretičnega stališča povsem pravilno. Začasno pa so potrebni tudi drugi ukrepi in postavka v proračunu je na mestu. Čim več občin bo deležno elektrifikacije, tem koristnejše bo to za splošno gospodarstvo in tem prej bo nastopila željena rentabilnost v veljavo.

G. Rus vpraša, kaj je z elektrifikacijo kočevske bližine in dalje okolice. Pomočnik bana dr. Pirkmajer je odgovoril: Banska uprava se je obvezala, da bo Kočevje elektrificirala v dveh letih glede občin pa je potrebno, da se zberejo lokalna sredstva za omrežje. Dneva, ko bo v Loškem potoku zasvetila električna luč, ni mogoče vnaprej določiti. O popolni elektrifikaciji okolišnih občin na Kočevskem bo mogoče govoriti po dveh letih.

Seja je bila nato zaključena in se nadaljuje popoldne ob pol 16.

Popoldanska seja

Ob pol 16 je ban dr. Marušič otvoril popoldansko sejo zasedanja banovinskega sveta.

Razprava o kmetijstvu.

Preden se je pričela razprava o tretjem poglavju t. j. o kmetijskem oddelku proračuna, je ban g. dr. Marušič se ugotovil, da se je v prvem poglavju postavka za izdajanje in založništvo »Službenega lista« razdelila tako, da ostane za to postavko 400.000 Din, ostanek 60.000 Din pa se bo uporabil za novo ustanovljeno statistično službo banske uprave.

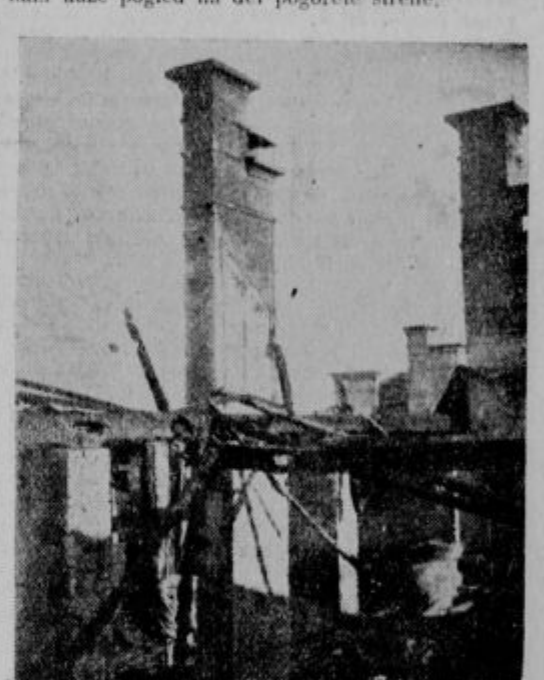
Načelnik kmetijskega oddelka g. Podgornik je nato poročal o stanju kmetijstva v Dravski banovini.

Viš. fin. sekretar Božič je nato pričel čitati posamezne postavke III. poglavja k proračunu o kmetijstvu, za katero je določeno 375.000 Din.

Jenčkovski Ivan je mnenja, da postavka ne bi smela biti znižana v primeri z lansko, ki je znašala 480.000 Din.

Razprava se je nadaljevala do 7 večer, ko je bila seja zaključena.

gasilni društvi iz Brežic in Krškega, sta omogočili, da so omejili požar, ki se je razgorel najhujše okrog polnoči. Kljub napornemu delu in nevarnosti so gasilci proti jutru udušili požar, ki se ni niti razširil na vse podstrešje.

Pogled na pogorišče.

Pri vlamu v domačo hišo ustreljen

Mirna peč, 6. februarja.

Due 5. februarja okrog pol 10 zvečer se je na Vrhpeči pri Mirni peči završil tragičen slučaj s smrtjo enega človeškega življenja. Prišel je k hiši po domačo pri Lesjaku, razbijal domači sin, ki sedaj v bližini stanuje. Hotel se je menda maščevati nad zetom, ki je na gruntu prevzel gospodarstvo.

Zet je zaslišal vlam, skočil in takoj zasačil domačega sina pri vlamu. Ta pa se mu je zoperstavil in mu žugal, da ga ubije; zet, dovolj previden, je imel s seboj samokres in opominjal vlomilca, naj se umakne, in ker je bil v nevarnosti za lastno življenje, je parkrat ustrelil v zrak. Ker pa sin tudi to ni ustrašilo, je zet v skrajni sili ustrelil vanj, da je bil takoj mrtev. Ustreljenega se je vsa vas bala, ker je večkrat žugal, da bo zažgal.

Opozorilo

Ponovno poudarjamo, da »Karitas« nima nič skupnega z raznimi pomožnimi blagajnami (samo-pomoči, pomoči itd.). »Karitas« goji pravo zavarovanje na zavarovalno tehnični podlagi in nudi svojim zavarovalcem popolno varnost. Vzemajmo zavarovalnica jamči za vsa izplačila »Karitas«. Mesecni prispevki so stalno enaki. Sprejemnina znaša 10 Din. Zahtevajte prospekt! Obrnite se na: »Karitas« Ljubljana, palača Vzemajmo zavarovalnico.

Trije prvi v teku na 17 km. Od leve: Bogner, Knap, Leopold.

Divji indijanski narod

Zemlja.

Na vzhodni strani republike Ecuador leži dežela, kjer je večna pomlad, kjer drve reke v mogočnem bobnenju preko velikih slapov, kjer so neprodorni gozdovi z nešteti vrstami pesirega rastlinstva in dragocenega drevja. Tam je bogato rastlinstvo, svet je rodovit brez primere. Tam goje kavovec, vaniljo, sladkorni trs, kinin in banane. V pokrajini živi več divjih rodov. Po svoji drznosti sloviti Jivaros prebivajo v apostolskem vikariatu Mendez v Gualaquizi. Koliko jih je? Ni mogoče natančno dognati, ker žive v skupinah po nedostopnih gozdovih.

Nekaj značilnih potez.

Jivaros so najhrabrejši in najlepši rod vzhodnega Equadora. Srednje postave so, širokega čela, naprej štrlečega obraza, črnih in bujnih las. Visoko teme krake cvetlice raznih kričavih barv. Telo si poslikajo rdeče in črno. Jivaros so grozoviti napadalci in le redko odlože orožje. Posebno značilna je zanje ljubezen do svobode, ki so jo vedno branili z neverjetno vztrajnostjo. Ves trud misijonarjev, da bi jim prinesli luč svetega evangelija in ukrotili njihova krvoločna nagnjenja, ni do zadnjih desetletij prinesel pomembnih uspehov.

V njihovi kolibi.

Poglavar družine pri Jivaros je neomejen vladar. Sme razpolagati z življenjem in smrtjo svojih ljudi. Zgodaj zjutraj vstane, govori družini svoj govor, zaužije banano, pije »šiša«, nato pa se odpravi s svojim orožjem in se ne vrne prej kakor ob solčnem zahodu. Ves dan lovi po gozdih ali ribari ob rekah ali pa kramlja s prijatelji. Zena ostane doma in mora prevzeti vsa dela: skrb za hrano in opravlja zunanja dela. Uživa ostanke moških jedi. Če ga kdaj spremlja, tedaj gre podnevi za njim, ponoči pa nasprotno nekaj metrov pred njim, da »prežene kače«. Otroci doraščajo v popolni neodvisnosti od staršev. Fantje se poroče s 17. letom, jemlje mnogo mlajša dekleta. Zdi se pa, da Jivaros ne prodajajo otrok kakor delajo to drugi Indijanci. Umori otrok pa niso redki. Cenijo samo lepo rasle otroke, rajši imajo dečke ko deklice. Rod šteje tudi več moških ko žensk.

Krvavi prizori.

Umori danes pod vplivom misijonarjev vedno bolj izginjajo. Toda do zadnjih let je bila še v pregovoru krvoločnost Jivarcev. Borili so se v bratomornih bojih, včasih iz maščevalnosti, včasih iz slavoželja, včasih, da si pridobijo dragocenih lavorik, človeških glav. Z velikim pogumom in z nenavadno neustrašenostjo se zažene Jivaros na sovražnika. Ko ga potolče, mu odreže glavo in jo nese na koncu sulice v svojo kolibo. »Šanša« pripravljata takole: na potrepčljiv način odstrani kosti iz glave svoje žrtve, nato doseže s pomočjo vročega kamna, da se skrči tako kakor je velika pest, pri tem pa se oblika nič ne izkvari; (»Šanša« jim služi kot okras. Obešajo si jo v lase, ko gredo v boj.) zatem pride obred očiščenja; za slučaj, da so krivo usmrtili sovražnika, tedaj obhajajo samo slovesno proslavitev junaka, ki se završi v grozljivih orgijah. Še ni 10 let, kar se je vršila javno in slovesno taka slovesnost v gozdovih.

V šoli sovraštva.

Ti krvavi prizori so naravna posledica naukov, ki so jih dobili Jivaros od svojih staršev. Vsako jutro govori glavni družine svoji družini. Pripoveduje o svoji slavi, z velikimi slavospevi proslavlja svoje prednike, oznanja sovraštvo nasproti sovražnikom, vsako jutro ponavlja njihova imena svojim otrokom, rad povdarja njihovo krvoločnost, kliče po maščevanju, svoje pretilne besede spremlja s strašnimi gestami. Tako vzgajajo Jivarca v sovraštvu že na materinih kolenih. Če naskoči oče kako kočjo in najde še živega otroka, tedaj ga prinese domov svojim otrokom, da ga pred njihovimi očmi umori in morejo otroci gledati, kako teče človeška kri.

V šoli ljubezni.

Kristusovi misijonarji uče te ljudi ljubezni svojega Učitelja. »Mi smo bili priče čudežev božje milosti pri Jivaros«, piše dopisnik Dopsne družbe Fides. »Videl sem umirati enega teh divjih ljudi. Bil je še zelo mlad. Njegov sovražnik ga je iz maščevanja smrtno nevarno udaril. Prosil me je, naj molim zanj in mu govorim o nebesih. Zdelo se mi je potrebno reči mu, naj odpusti svojemu morilcu. Napravil je to zelo plemenito, v veliko spodbudo navzočih. Umrl je lepo, kakor dober kristjan.«

Verski nazori Jivaros

Jivaros imajo prav priprosto vero. V nebesih živi bog »Taita«, na zemlji zli duh

Karikatura z nedeljske mednarodne smuške tekme v Kranjski gori.

»Iguanši«. Imajo tudi, a nejasno vero v posmrtno življenje. Dejansko ne časte ne Boga, ne zlega duha. Zelo pa se boje zlega duha. Vprašujejo ga za svet v važnih okoliščinah svojega življenja. Grade mu svetišča po gozdovih. V njih se zapro za 6 do 7 dni. Prej vedno pijejo omamljivih pijač, ki jim vzbujajo strašne sanje. Darujejo tudi, a redko, kakšno poljubno daritev bogu. Bolezen in smrt imajo za učinek začaranja. Vsak rod ima svojega čarovnika, da zaroti nesrečo in jo spravi k drugemu rodu. Čarovnikova naloga je naravno tudi skrb, da se sovraštvo poživilja in goji povsod in nasproti vsem.

»Krsti tudi mojega sina...«

Polagoma osvetljuje luč katoliške vere deželo, ki je ječala doslej v sužnosti strašnih navad. Neki misijonar nam pripoveduje: Po ustanovitvi misijona nas je začel obiskovati Jivaros Naughtie. Imel je 35 let. Znal je dobro katekizem, toda s krstom je vedno odlašal, to pa radi vraže, da mu prinese krst nesrečo pri lovu. Nekega dne je videl umirati svojega brata, ne da bi mu mogel kaj pomagati. Njegov brat je padel v krepilje tigru, ki sta ga oba zgrešila. Od tega dne je pogosto prihajal v misijon. Bil je zelo žalosten. Zbolel je in je prosil za sveti krst. »Umrl bom«, je rekel, »in hočem iti v nebesa kakor kristjani. Nekaj dni za tem je bil uslišan. Ko je čutil, da se mu bliža smrt, me je znova poklical. Prejel je svete zakramente in umrl mirno v mojih rokah z besedami: »Z bogom, oče, z bogom! Krsti tudi mojega sina!«

Pokristjanjevanje.

Več misijonskih družb je že delovalo za pokristjanjevanje Jivarcev: Franciskani, Dominikanci, Jezusovci in Salezijanci. Zadnje je izbral papež Leon XIII. l. 1892. za misijon v Mendez v Gualaquizi. V začetku je bila v tem pogorju ena sama vas, Santiago. Ko so prvi preiskovali to pokrajino, so hodili iz Cuance v Gualaquizo več ko 1 mesec preko visokih gora, globokih

Španski jezuiti menjajo na meji vlak. Večina španskih jezuitov je te dni zapustila vsled kulturnobojnih odredb framazonske vlade svojo domovino. Večinoma so odpotovali v Belgijo, kjer so jih lepo sprejeli. Vsled njihovega odhoda so morali zapreti mnogo gimnazij in šol, ki so jih doslej večinoma vodili jezuiti. Med španskim prebivalstvom vlada vsled tega veliko razburjenje in po mnogih krajih je prišlo do velikih nemirov. Ker postaja razburjenje vedno večje, ni izključeno, da

kotlin in brezštevlnih rek. Na nekem griču v Gualaquizi so našli majhno kolibo in kapelo. Zgradil ju je 20 let prej neki jezuit. Oboje je že razpadalo. Odrasli iz okoliških rodov so bili sicer že krščeni, pa so pozabili vse, tudi znamenje svetega križa. Salezijanci so imeli ogromno dela. Svoj prvi resnični uspehi so dosegli tedaj, ko jim je uspelo pridobiti si prijateljstvo nekega starega čarovnika, ki se je dal krstiti v svojem stodesetem letu.

Današnje stanje.

Dosedaj smo obravnavali predvsem boje z razmerami in začetnimi težavami. Zdi se pa, da je sedaj tukaj čas za spreobračanje divjih Jivaros v množicah. 20 Salezijancev deluje tam, večinoma Italijanov, s 40 pomožnimi močmi. Junija 1930 je štel apost. vikariat Mendez 14.000 poganskih Jivaros, 1000 katoličanov in 2000 katehumenov. Jivaros čisto obljublajo očetom, da si bodo ustanovili vasi okoli njihovih cerkva — in prosijo učiteljev za svoje otroke.

Rak - najbolj razširjena bolezen

Osrednji mednarodni statistični urad objavlja podatke o vzrokih umiranja v raznih državah. Če primerjamo podatke o vzrokih umrljivosti, vidimo, da zavzema prvo mesto obolenje na raku. Število smrtnih slučajev vsled raka je mnogo večje od slučajev tuberkuloze. Po tej statistiki umre vsako leto nad en milijon ljudi od raka. Posebno v povojni dobi se je bolezen raka zelo razširila. Dočim jih je l. 1911 od 100.000 bolnikov umrlo 18.000, jih danes umrje 40.000!

»Štednja«

V kraju Fentschau v Meklenburški je občinski odbor sklenil, da naj v znak štednje župan zniža plačo sebi in višjim uradnikom. Župan je odredil znižanje mesečno deset penigov ali — približno en dinar in pol.

Fotoamaterji! Povečave

od Vaših negativov Vam strokovno lepo in poceni napravi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne

Kitajski bagunci. Na stotisoče kitajskih mož in žena, starčkov in ubogih otrok je vsled japonskih grozovitosti moralo zapustiti svoje domove. V Sanghaju jih je pod svoje okrilje sprejel Rdeči križ.

Čudni privilegiji angleškega kralja

Se dandanes ima angleški kralj mnogo prav čudnih in za naše čase nerazumljivih privilegijev, ki izvirajo večinoma iz srednjega veka. Večine njih se vladar sicer ne poslužuje, vendar se prav rad v intimni družbi našli kakemu takemu privilegiju, ki obstoja v poklonitvah raznih predmetov.

Gotovo bi bil kralj presenečen, če bi za

Ben Nevisa to tudi letno izvršili in bili na dvoru lepo pogoščeni. Kaj so na dvoru delali, o tem kronika molči.

Se vedno se poslužuje kralj pravice do meščanov Crendona, ki mu morajo v zgodnji spomladi poslati velik šopek najlepših cvetlic. Najlepšo od njih pokloni kralj kraljici, ostale dobijo dvorne dame in hčerke plemičev.

Prav posebno vesel privilegij uživa kralj pri prebivalcih mesta Solomon Alfield. Od časov kralja Georgesa prvega, morajo župani tega pomorskega mesta spremljati kralja, kadar potuje preko rokavskega zaliva na Francosko. Če bi kralj dobil morsk bolezen, ga morajo — zdraviti. Kakšno je to zdravljenje, se vidi iz posebnega naslova teh županov, ki se uradno imenujejo »kraljevi podpiratelji glave«. Od kralja Edvarda I. župani niso imeli več prilike nastopati kot »podpiratelji glave«, dasiravno so potovanja bila precej pogosta. Te funkcije izvršujejo najbrže osebni zdravniki, vsakokratni župan pa še vedno spremlja kralja na potovanju.

Ce angleški kralj obišče mesto Ayslesburg po zimi, mu morajo mestni očetvi v imenu meščanov izročiti tri jegulje, če jih obišče v letnem času, dve pitani gosi. Če obišče Chichester, ima pravico zahtevati viteško opremo in če bi šel na čelu svoje vojske na bojišče, mu mora mesto Shoopshire poslati dnevno lepo svinjsko gnjat, da bi lažje prenašal težave vojnih pohodov.

Korzikanski razbojniki obsojeni

Porotno sodišče v Lyonu je končalo razpravo proti korzikanskim razbojnikom, ki so jih pred meseci vjele francoske čete. Vsem razbojnikom so priznali olajševalne okolnosti. Trije so bili obsojeni na pet let ječe in po 5000 frankov kazni, kot odškodnino rodbinam njihovih žrtev. Štiri kolovodje, ki jih niso mogli dobiti, so bili v odsotnosti obsojeni na 20 let ječe. Vsi ostali so bili obsojeni na od dveh do treh let ječe. Francoske oblasti mislijo, da bo sedaj na Korziki mir.

„Kraljica lepote“

Mussolini je izdal naredbo, s katero se prepoveduje izbiranje takozvane »kraljice lepote« ali »miss Italije«. Istotako je prepovedano vsem hotelom in društvom prirejati zabave, na katerih se voli najlepša ženska ali slično. To odredbo moramo pozdraviti, ker se je ta razvada razpasla tudi pri nas. Kako žalostne pa so usode raznih »kraljic lepote«, ki hodijo na tekme v Pariz ali v Ameriko, pa je dovolj znano in so tudi druge države prepovedale to nemoralno kupčijo z dekleti.

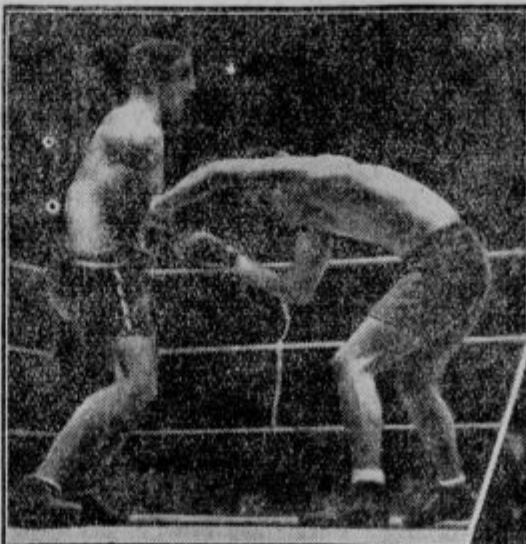
Lep uspeh.

»Kaj, tak se upaš priti v šolo, Janez, umit in nepočesan? Takoj se mi poberi došolov, umazanec!« je pognal učitelj malega lešuha.

Prihodnjega dne so prišli v šolo skoraj štiri učenci — umazani in nepočesani.

Sodnik: »Priča, ali ste bili navzoči takoj v začetku prepira med zakoncema?«

Priča: »Da, pri poroki sem bil za moža.«

Surov sport. V Berlinu se je te dni vršila bokserska borba med Italijanom Carnero in Nemcem Gühringom. Igrala sta pet edinic, ne da bi prišlo do odločitve. V peti pa je Carnera s silnim udarcem Nemcu zlomil več reber in je morala biti prekinjena ta nova borba, ob kateri so se naslajali tisoči gledalcev, med njimi tudi bivši nemški prestolonaslednik (spodaj v smokingu).

